

ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಪಾಲನೆ

ಕೆ. ಬಿ. ರಾಜಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮುತ್ತಪ್ಪ ಖಾವಿ

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಬೆಂಗಳೂರು

☎: 080-23516451

ಮಿಂಚಂಚೆ: vijikgl777@gmail.com

ಏಕ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕರ ಎನ್ನುವುದು ಈಗ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ಪಶುಪಾಲನೆಯಿಂದ ಅಧಿಕ ಆದಾಯ ಗಳಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಸಮಗ್ರ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕರಣವಾಗಿರುವ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ/ಬಾತುಕೋಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಅಳವಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕರ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಪಶುಪಾಲನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿ, ಸುಸ್ಥಿರ, ಸಾವಯವವಾಗಿ, ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿಯನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು

- ಒಂದು ಕೃಷಿಕಸುಬಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತೊಂದು ಕೃಷಿಕಸುಬಿಗೆ ಮೂಲ/ಕಚ್ಚಾವಸ್ತು.
- ಒಂದೇ ಬೆಳೆ/ಕಸುಬು ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿಯ ಅತಂತ್ರ ನಿವಾರಣೆ.
- ಕೂಲಿ, ಸಮಯ, ನೆಲ, ಜಲ ಮುಂತಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸದ್ವಳಕೆ.
- ನಿರಂತರ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಸಾಧ್ಯತೆ.
- ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ.
- ರೈತರ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸುಭದ್ರತೆ.

ಸಮಗ್ರ ಮೀನು ಪಾಲನೆ

- ಮೀನು ಕೃಷಿಯು ಇತರೇ ಎಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಂದು

ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದ ರೀತಿ ಮೀನುಸಾಕಣೆ ಮಾಡಬಹುದು.

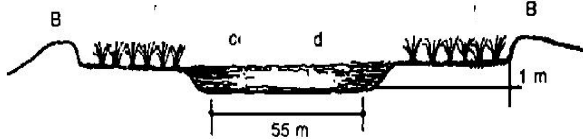
- ಮೀನು ಸಾಕಣೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಸಾಕಣೆ, ಕೋಳಿ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಮತ್ತು ಡೈರಿ, ಹಂದಿಸಾಕಣೆ ಹಾಗೂ ಇತರೇ ಕೃಷಿ ಕಸುಬುಗಳ ಜೊತೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಗಣೆ, ಗಂಜಲ, ಉಳಿಕೆ ಆಹಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮೀನು ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಒಳನಾಡು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮದ ಇತರ ಕಸುಬುಗಳ ಜೊತೆ ಸಮಗ್ರಗೊಳಿಸಿ ಕೈಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ವಾತಾವರಣದ ಸುಚಿತ್ರ್ವ ಹಾಗೂ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಮೀನು ಸಾಕಣೆ ನಂತರ ಕೊಳದ ತಳದ ಗೋಡು ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೃಷಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಕೊಳದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಆಳವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮೀನು ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಮೀನುಸಾಕಣೆ

- ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ, ಮೀನು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬಹುದು.
- ಸಾವಯವ ಗದ್ದೆಯ ಶೇ. 10-30 ರಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಳದ/ಕಾಲುವೆ ರೀತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಮೀನು ಸಾಕಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ 90-145 ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯಾದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕೊಳಗಳನ್ನು ಮೀನುಮರಿ ಪಾಲನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಳಿತು (ಹುಲ್ಲು ಗೆಂಡೆ ಮೀನುಮರಿ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ).
- ಭತ್ತ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 20 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಪ್ರತೀ ಚದರ ಮೀಟರ್ ನೀರಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ 100 ಗೆಂಡೆ ಮೀನಿನ ಸ್ಪಾನ್ ಅಥವಾ 8-30 ಪ್ರೈಗಳನ್ನು ಬಿಡಬಹುದು.
- ಸುಮಾರು 40 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಾನ್‌ಗಳು 4-5 ಸೆಂ.ಮೀ., 90 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 8-10 ಸೆಂ.ಮೀ. ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
- ಪ್ರೈಗಳು ಕೇವಲ 25 ದಿನದಲ್ಲಿ 4-5 ಸೆಂ.ಮೀ., 60 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 8-10 ಸೆಂ.ಮೀ. ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
- ಸ್ಪಾನ್‌ಗಳಾದರೆ ಶೇ. 20, ಪ್ರೈಗಳಾದರೆ ಶೇ. 60 ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಗದ್ದೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಯಲ್ಲಿ/ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಕೊಳ

ಗದ್ದೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೊಳ

- ಕಾಟ್ಲ, ರೋಹು, ಮೃಗಾಲ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೆಂಡೆ, ಮರೆಲ್, ಮಾಗುರ್ ಮತ್ತು ಬಾರ್ಬ್ ತಳಿಗಳು ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಣೆ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ.
- ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 5 ಟನ್ ಬತ್ತ ಮತ್ತು 1 ಟನ್ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು
- ಬೆಳೆಗೆ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನು ಸಾಕಣೆ

- ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ಬದುವಿನ ಮೇಲೆ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು, ಬಾಳೆ, ಇತರೇ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ನೆರಳು ನೀಡುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಹೊಂಡದ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳಕು ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೀನು ಸಾಕಣೆ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಮೀನು ಸಾಕಣೆಗೆ ಹುಲ್ಲು ಗೆಂಡೆ, ಕಾಟ್ಲ, ರೋಹು ಮೀನು ತಳಿಗಳು ಸಾಕಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ.
- ತಾವರೆ, ಲೆಮ್ಮ, ಅಜೋಲ, ಗೋಟಿ ಗೆಡ್ಡೆ ಗಿಡ ಮುಂತಾದ ಜಲಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೊಂಡದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿ ಹೊಂಡದಿಂದ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆವಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಸಹ ತಡೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಗಿಡಗಳ ಎಲೆ, ಹೂ, ಹಣ್ಣುಗಳು ಮೀನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಹಾರ.

- ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕೊಳಕ್ಕೆ 5000 ಮೀನು ಮರಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 3 ಟನ್ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಶೇ. 15-20 ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಹಂದಿ ಮತ್ತು ಮೀನುಸಾಕಣೆ

- ಕೊಳದ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಂದಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಹಂದಿಗಳ ಮಲಮೂತ್ರದ ಜೊತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದ ನೀರು ಉತ್ತಮ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೊಳದ ನೀರಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಹಂದಿ ಸಗಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇ. 70 ರಷ್ಟು ಪಚನವಾಗದ ಪದಾರ್ಥವಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಂದಿ ಸಗಣೆಯನ್ನು ಮೀನುಗಳು ಆಹಾರವಾಗಿ ಸಹ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.
- ಪ್ರತಿ ಹಂದಿಯು ಆರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 250 ರಿಂದ 300 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಸಗಣೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದ ನೀರು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಮೀನು ಕೊಳಕ್ಕೆ 30-40 ಹಂದಿಗಳು ಸಾಕಾಗುತ್ತವೆ.
- ಕಾಟ್ಲಿ, ರೋಹು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೆಂಡೆ, ಬೆಳ್ಳಿ ಗೆಂಡೆ ಹಾಗೂ ಹುಲ್ಲು ಗೆಂಡೆ ಮೀನುಮರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ಗೆ ಸುಮಾರು 5000-6000 ರಂತೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 3 ರಿಂದ 4 ಟನ್ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಸುಮಾರು 4 ರಿಂದ 4.5 ಟನ್ ಹಂದಿ ಮಾಂಸ ಉತ್ಪಾದನೆ ಪಡೆದು ಲಾಭಗಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನು ಸಾಕಣೆ

- ದನಗಳ ಸಗಣೆಯನ್ನು ಮೀನು ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

- ಕೊಳದ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ದನಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಮಲಮೂತ್ರ ಹಾಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದ ನೀರು ನೇರವಾಗಿ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ನೀರಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದ ನೀರು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಮೀನು ಕೊಳಕ್ಕೆ 2-4 ದನಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಗಂಜಲ ಮತ್ತು ಸಗಣೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೋಳಿ/ಬಾತುಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಮೀನುಸಾಕಣೆ

- ಮೀನಿನ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಭತ್ತದ ಪೈರಿನ ನಡುವೆ ಬಾತು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪೈರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಸಡಿಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ.
- ಕೊಳದ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೋಳಿ/ಬಾತುಕೋಳಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಹಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಕೋಳಿ/ಬಾತುಕೋಳಿ ಇಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಜೀರ್ಣವಾದ ಆಹಾರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೆಂಡೆಮೀನಿಗೆ ಆಹಾರವಾದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾವಯವ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಿಂದ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಹಾರ (ಫ್ಲಾಂಕ್ಟಾನ್) ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿ, ಇತರೇ ಗೆಂಡೆ ಮೀನುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
- ಬಾತು ಕೋಳಿಗಳು ಈಜಾಡಲು ನೀರಿನಾವಶ್ಯಕತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರುಣಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಳವಿರುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬಾತು ಕೋಳಿಯ ತಲೆಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಲು ಆಗುವಷ್ಟು (ಸುಮಾರು 15 ಸೆ.ಮೀ.) ನೀರು ಪೂರೈಸಬೇಕು.
- ಬಾತುಕೋಳಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ 3-4 ಮತ್ತು 8 ನೇ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಡಕ್ ಕಾಲೇರ್ ಬೂಸ್ಟರ್ ಡೋಸ್ ಮತ್ತು 8-10 ನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಡಕ್ ಫ್ಲೇಗ್ ರೋಗ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕು.

ಕೋಳಿ/ಬಾತುಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಮೀನುಸಾಕಣೆ

- ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರು ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ 500-600 ಮೊಟ್ಟೆಕೋಳಿ ಅಥವಾ 200-300 ಬಾತುಕೋಳಿಗಳು ನೀಡುವ ಗೊಬ್ಬರ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕೋಳಿಗಳ ಸಾಕಣೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು 3 ರಿಂದ 5 ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಮೀನು ಸಮಗ್ರ ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 7000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೊಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 1250 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಕೋಳಿ ಮಾಂಸ ಹಾಗೂ ಮೀನು ಸಾಕಣೆಯಿಂದ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಸುಮಾರು 3 ರಿಂದ 4 ಟನ್ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರತಿ ಬಾತುಕೋಳಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 125-150 ಗ್ರಾಂ ಹಿಕ್ಕೆಹಾಕುತ್ತದೆ.
- ಬಾತುಕೋಳಿಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 10 ರಿಂದ 15 ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ದೊರಕುತ್ತದೆ.
- ಮೀನುಮರಿಗಳನ್ನು ಕೊಳಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಬಾತುಕೋಳಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.

- ಮೀನು ಮತ್ತು ಬಾತುಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ಪೂರಕ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 3-4 ಟನ್ ಮೀನು, 4,000-6,000 ಬಾತು ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಮತ್ತು 500-750 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಬಾತು ಕೋಳಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ರೇಷ್ಮೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಸಾಕಣೆ

- ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೀನು ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು, ಹಿಕ್ಕೆ, ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ನೀರು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಮೀನು ಸಾಕಣೆಗೆ ಉತ್ತಮ.
- ಮೀನು ಸಾಕಣೆ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೀನು ಹಿಡಿದ ನಂತರ ತೆಗೆದು ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಕೃಷಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ

ಲೇಖಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಸೀಮಿತವಿರಲಿ. ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉತ್ತಮ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಣಕ ಪ್ರತಿ (ಸಾಫ್ಟ್ ಪ್ರತಿ) ಮೂಲಕ ಸಂಪಾದಕರ ಮಿಂಚುಚೆಗೆ (editor@uasd.in) ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಮೂಲಕ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಆಯಾ ಹಂಗಾಮಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಮೊದಲೇ ತಲುಪಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು, ಚಂದಾದಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಮಿಂಚುಚೆಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಮರೆಯದಿರಿ.

— ಸಂ.